

VYŠTRÍZEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník
2 8. I. 1976

ze dne

Hra o lásce a o životě

V pátek večer měla v Divadle Petra Bezruče premiéru inscenace hry sovětského autora Michaila Rosčina Valentin a Valentina. Režisérem představení je Pavel Palouš.

Milenecký vztah dvou mladých lidí byl již nescísněkrát zivárněn v různých uměleckých dílech, ať už literárních, divadelních, filmových, či televizních. Není tomu jinak ani v Rosčinově láskyplné komedii. Valentin a Valentina nacházejí cestu k sobě i k ostatním. Snaží se objevit ty skutečné hodnoty v životě, pro které stojí za to žít.

Režiséra Pavla Palouše a představitelů hlavních rolí Jiřího Čapka a Renatu Doležalovou jsme zastihli těsně před premiérou.

Pavel Palouš: „Naše divadlo uvádí po delší době hru, která se svým tématem dotýká života mladých lidí a jejich vztahu k okolnímu světu. A to je pro mne jako režiséra to nejzajímavější a nejceennější.“

• Jiřího Čapka a Renaty Doležalové jsme se zeptali, co je podle nich láska.

Jiří Čapka: „Láska byla pro mne vždy něco velice čistého, krásného a křehkého, něco, s čím musí člověk zacházet velice opatrně, chce-li si ji udržet po celý život. Myslím si, že láska nás má provázet stále, bez ní je svět neskonale chudší.“

Renata Doležalová: „Láska je moc důležitá a moc krásná věc. Dává nám zájem a sílu pro práci, pro obvyčejný, všední život, dává radost a štěstí. Někdy je láska i velkým trápením. Ale to nevádí.“

• Co říkáte postavě, kterou hrajete?

Jiří Čapka: „Valentin je mladý člověk se všemi radostmi i starostmi, které dnešní lidé mají. Proto byla postava Valentina pro mne od prvního přečtení blízká. I když musím přiznat, že s takovými problémy, jako má Valentin, jsem se ve svém osobním životě nesetkal.“

Renata Doležalová: „Asi bych odpověděla stejně jako Jiří. Snad jen tolik, že bych si přála, aby toto představení na-

šlo u publika odezvu a skutečně ho zaujalo.“

(vá)

Foto: FRANTIŠEK KRASL

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

23. I. 1976

Valentin a Valentina

Dnes večer bude mít v Divadle Petra Bezruče premiéru hra úspěšného sovětského dramatika Michaila Roščina VALENTIN A VALENTINA. V režii Pavla Palouše uvidíme na scéně Marty Rozskopfové v předních rolích Jiřího Čapku, Renátu Doleželovou, Marii Vikovou, Radvanu Havelkovou, Štěpánku Ranošovou — nositelku vyznamenání „Za vynikající práci“, Michaelu Černou, Věru Janků a řadu dalších. Večerem nás budou provázet písničky skupiny Cantabile.

Michail Roščin patří k mladší generaci sovětských spisovatelů. Do literatury vstoupil v padesátých letech jako autor povídek, v nichž rozvíjí čechovovskou linii ruské prózy. Soustřeďuje se na etické otázky souběžného života a s ironií a sarkasmem se vysmívá novodobým formám měšťáctví. Toto směřování se odráží i v

jeho divadelních hrách, v nichž předkládá problémy, dotýkající se základních životních hodnot. Především zde nově a po svém navazuje na tzv. mládežnické hry Rozovovy, které různým způsobem řešily otázky dospívající mládeže s cílem dokázat, že mladí lidé mají své problémy, že jejich svět je v jistém rozporu se světem dospělých, ale že při dobré vůli je možno tento řešit k užtku společnosti. Proti Rozovovovi a jeho vrstevníkům přicházejí dnešní autoři — a s nimi také Roščin — s názorem, že o přežl generacní nejde.

Michail Roščin vyslovuje tyto myšlenky zcela zřetelně ve své druhé hře Valentin a Valentina, ve které jsou mladí soběstační a v níž volání lásky podléhá i generace rodičů a epidemii nelásky i část mladých lidí. Formálně je komedie vlastně polemikou nad ně-

kolika obecnými otázkami, demonstroványi na konkrétním příběhu mladé dvo-

jice. Umělecky provokativní je také stavba hry, svými „stříhy“ a „prolínáčkami“ ne nepodobná filmové skladbě. Hlavní téma lásky je zde nahlíženo každou jednající

postavou jinak, protože je konfrontováno s její životní zkušeností či nezkušeností. Třebaže však Roščin nechává zaznít nejružnější názory o právu na lásku, na mláď, o odpovědnosti v milostném vztahu i k okolnímu světu, přece jen nemůžeme přehlédnout, že on sám se staví na obranu uzavřeného světa mláď a lásky. Každá strana má ovšem svou pravdu, dramatik nikoho nepřikrašluje ani neočerňuje. Diváku, vyber si sám, na čí stranu se přikloníš. Věříš v lásku, nebo nevěříš? A když ano, tak v jakou? V tu vysněnou, sobeckou a uplakanou, nebo takovou, která, třebaže spaluje a ničí, zároveň buduje na soukromých spálenišťích mnohem cennější hodnoty? (ře)

Dnes večer uvede Divadlo Petra Bezruče premiéru hry sovětského autora Michaila Roščina Valentin a Valentina. V hlavních rolích uvidíme Jiřího Čapku a Renátu Doleželovou.

Foto: VLADIMÍR DVORÁK

Dramatik čistého mládí

Stejně jako pro celý tento dramatický proud je i pro ni příznačný především zájem o etické principy našeho všedního života. Soustřeďuje se přitom k tomu životnímu údobí, které je pro formování a trvalé zakořenění těchto principů nejdůležitější, totiž k mládí. S ohleduplností a jemným taktem přistupuje autor k problémům citového zrání. Svě mladé hrdiny nepojímá výlučně, vidí je v jejich každodenní činnosti, ale nahlíží pod její povrch a tam objevuje své zdroje dramatických konfliktů.

Těžší je především ve vztahu mezi názorovým světem mladého člověka a okolní sférou životní praxe dospělých, převážně zkonvencionalizované a poznamenané rysy maloměstských představ a přežitků. Roščin konfrontuje rozdílné názorové i citové hodnoty, jejichž vzájemná oscilace vytváří napětí, z kterého pramení pak výsledné dramatické situace. Ty potom autor ve svých postavách zhodnocuje. Tak vzniká hra křehké a jednoduché stavby se zvláštním lyrickým zabarvením. Tak ovšem vznikají také značné nároky na její režijní i hereckou interpretaci.

Výtvarnice Marta Roszkopfová postavila pro Roščinovu hru uprostřed bílé rámované scény sešikmené okruží, v jehož středu vytvořila prohloubený kruhový prostor zařízený nábytkem. Plocha šikmy, která kruhový pokoj obkružuje, je místem schůzek Valentiny a Valentina. Na ní se utíkají ze starých rodinných konvencí, na ní stavějí svůj nový život. Jevišťe je v tomto smyslu velmi sdělné. Prostorově však neposkytuje příliš velké možnosti. Dialogy titulní dvojice odvádí převážně do zadního plánu scény, rodinné výstupy ve středovém rodinném kruhu poněkud utápní. Jen první z nich, ilustrující domácí prostředí Valentiniho, byl výstupem vtipným, živým a plastickým, hlavně zásluhou herecké práce M. Vikové (matka), V. Janků (sestra Žeňa) a R. Havelkové (babička). Žádná jiná scéna v tomto centrálním prostoru už tak nevyšla.

Celkový tvar představení režiséra Pavla Palouše je výrazně rozřazován do několika částí, mezi něž jsou vložena hudební čísla, jejichž autorem je Jaroslav Pochmon a interpretem jeho hudební skupina Cantabile. Přestože režisérův záměr je zcela pochopitelný, nelze přehlédnout jistou nesoourodost hudební a dramatické

DPB

ké složky této kompozice. Alespoň do té míry ne, nakoľik rozsáhlejší hudební čísla rozptylují pozornost nebo nakoľik jevištně nezkušená zpěváci narušují rytmus představení, zvláště zdoluhavými a beztvarymi příchody. Přitom nechceme pochybovat o kvalitách hudby samotné.

Ústřední dvojici hrají R. Doleželová a J. Čapka. Valentina je vytvářena velmi prostými a čistými prostředky. I ty však stačí na to, aby pod jejím klidným a milým zevnějškem objevoval divák bohatý citový fond i vážný a mravně nekompromisní vztah k životu. Také Čapkův Valentin se vyhýbá projevu vnějškovému a zaujme herectvím velmi přirozeným a uvolněným. Obě postavy vycházejí zcela věrohodně a mladému hledišti jsou velmi blízké.

Poprvé tedy předstoupil před mladé ostravské občanstvo významný sovětský dramatik střední generace. Ze bude přijat pro svůj moudrý vztah k mládí a pro celé poslání své tvorby s důvěrou, o tom svědčí už živý ohlas hlediště při dosavadních reprízách. (E)

Z čechovovského dramatického rodu vyrůstá v novodobé sovětské tvorbě odnož, která už více než dvacet let si udržuje svérázný charakter. Mohli jsme ji poznat nejprve v dílech Víktora Rozova a můžeme ji dále sledovat, jak je rozvíjena Rozovovým pokračovatelem (a v mnohém i žákem) Michailem Roščinem. Jeho hru VALENTIN A VALENTINA uvedlo ostravské Divadlo Petra Bezruče.

▲ Radmila Havelková a Renáta Doleželová ve hře Valentin a Valentina

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

24. II. 1976